

Augmenta la tensió al Mediterrani

ABU NIDAL, LÍBIA I EL TERRORISME

L'any 1985 es cloïa amb dos atemptats realitzats contra les línies aèries israelianes. El 11, als aeroports de Roma i Viena. Malgrat que ningú no els ha reivindicat, tots els indicis apunten que darrera els escamots suïcides que els van cometre, està la fracció radical de l'OAP, liderada per Abu Nidal, al qual dona suport Líbia, el que contribueix a que la tensió a la Mediterrània hagi augmentat considerablement.

A part dels comunicats de condemna de gairebé tots els Estats europeus i de les greus acusacions llançades pel govern de Tel Aviv contra l'OAP -sense distingir fraccions- per aquests actes terroristes, en els quals dinou persones van morir i més de cent van resultar ferides, el fet que cinc morts fossin nord-americans ha portat el president Reagan a llançar una ofensiva contra Moammar el Gaddafi que, de moment, s'ha traduït en un bloqueig econòmic però que, ateses les especials particularitats del coronel libi, pot arribar a un enfrontament directe entre ambdós països, les conseqüències del qual són difícilment previsibles.

Fins ara, només hi ha hagut tímides amenaces del govern nord-americà d'actuar militarment contra Líbia, però tot fa pensar que es tracta d'una hàbil maniobra per sondejar l'opinió dels aliats occidentals respecte al tema, així com de crear un ambient favorable a la intervenció entre la població nord-americana.

Abans de formular una hipòtesi envers quina serà la solució del conflicte, cal valorar una sèrie de fets que, si més no, poden servir per entendre el perquè de l'escalada terrorista a la conca del Mediterrani al llarg de 1985.

Terroristes «bons», terroristes «dolents»

El darrer trimestre de l'any passat es caracteritzà per un augment espectacular dels atemptats terroristes, si bé el segrest del Boeing 727 de la companyia TWA, el 14 de juny, per dos pirates aeris es podria considerar com l'inici d'aquesta escalada del terror.

En aquella ocasió, els responsables van ser dos homes pertanyents al grup xiïta Hezbollah (Partit de Déu), que desviaren l'avió de la seva trajectòria

Roma-Atenas, i el feren aterrar a Beirut. El líder libanès Nabih Berri va actuar de mediador entre els terroristes que demanaven l'alliberament de 766 xiïtes empresonats a Israel, i el govern dels Estats Units.

L'accés de les càmeres de televisió dins l'aparell va retallar les possibilitats d'actuació del president Reagan, ja que els pirates es presentaren com gent amable envers els seus ostatsges (encara que un soldat de la marina nord-americana va resultar mort), als quals van tractar respectuosament durant tots els dies que va durar el segrest segons les seves pròpies manifestacions, a més de presentar-se davant l'opinió pública com a víctimes de l'imperialisme sionista a la zona.

A partir d'aleshores, i donada la manca de mesures especials de seguretat en molts aeroports europeus, aquests han estat els objectius fonamentals dels terroristes.

Les oficines de les línies aèries israelianes El Al a Roma, Amsterdam, Viena o Londres, així com les de la British Airways han estat objecte de nombrosos atemptats, reivindicats pels extremistes àrabs i, fonamentalment, pels grups escindits de l'OAP.

És per això que l'assassinat de tres turistes israelians al port xipriota de Larnaca, comès per una unitat d'élite d'aquella organització, «Força 17», va tenir una contundent resposta del govern d'Israel quan, l'1 d'octubre l'aviació jueva bombardejà la caserna general de l'OAP a Tunísia, causant més de 50 morts i dos centenars de ferits.

Els 8 caces israelians van sobrevolar el Mediterrani, i descarregaren sobre la zona d'Hamman Plage, 35 kilòmetres al sud de la capital del país, una sèrie continuada de càrregues explosives.

Isaac Rabin, ministre de defensa jueu, donà tres raons per justificar

l'atac: 1) No existeix immunitat per a les bases i els caps de l'OAP enlloc. 2) La incursió no anava adreçada contra Tunísia sinó contra l'OAP, que gaudeix d'un cert estatut d'extraterritorialitat al país. 3) L'atac de l'aviació israeliana no volia ni devia perjudicar els esforços diplomàtics per impulsar el procés de pau a l'Orient Mitjà.

Malgrat no haver estat consultats, els Estats Units donaren suport a l'operació.

Set dies després, quatre membres del Front d'Alliberament de Palestina que lidera Abu Abbas, membre executiu de l'OAP, segrestaven a Alexandria (Egipte) un vaixell italià, l'Achille Lauro, dedicat a creuers turístics, i el desviaven a Port Said.

Les reivindicacions dels terroristes foren que Israel deixés en llibertat 50 presoners palestins, o en cas contrari, el vaixell, amb 400 persones dintre, seria volat. El fet que tant l'administració de Washington com la de Tel Aviv es neguessin a negociar, va fer que Itàlia, Regne Unit, França, Estats Units i Alemanya Occidental, forcessin la intervenció del govern egipci en l'afer, el qual en no tenir passatgers involucrats, mantingué durant les primeres hores una posició expectant.

Finalment, els quatre pirates es van rendir a les autoritats egípcies que els van prometre un judici just, i el segrest finalitzà amb el balanç d'un mort: el nord-americà d'origen jueu, Leon Klinghoffer, que va ser assassinat quan els terroristes van fer-se amb el control del vaixell.

Però aquí no acabava el conflicte. Dies després, quan els terroristes eren traslladats en un boeing egipci, acompanyats del líder palestí Abu Abbas, quatre caces nord-americans l'interceptaren en l'aire i el feren aterrar a la base de l'OTAN a Sigonella, Sicília, on els policies italians hagueren d'enfrontar-se amb els militars nord-

TERRORISME

americans, que els volien lliurar els ostatges.

Malgrat les fortes pressions de Reagan contra Bettino Craxi per tal que fossin expatriats els terroristes i, especialment, el seu líder Abu Abbas, el govern de Roma va permetre la sortida d'aquest a Iugoslàvia, la qual cosa va provocar la retirada dels seus ministres republicans, tot forçant la dimissió del gabinet italià.

Aquesta enumeració de fets serveix per plantejar una pregunta a la qual encara no s'ha trobat una solució comú. Com han de respondre els Estats davant el terrorisme?

La tesi nord-americana, recolzada per Israel i que, fins i tot, té la comprensió de Moscou és que per lluitar contra el terrorisme qualsevol mètode serveix, i estan justificades, àdhuc, les violacions del dret internacional, com han estat el bombardeig israelià contra Tunísia, o el desviament de l'avió de l'Egypt Air pels caces nord-americans.

D'acceptar-se aquesta tesi, s'acceptaria, també, que existeixen dos tipus de terroristes: els «dolents» que utilitzen la violència per justificar la seva causa, i els «bons» que fan servir els mateixos mètodes per lluitar contra els primers, tot invocant el dret de qualsevol Estat a defensar els seus interessos més enllà del seu propi territori. S'estableix, d'aquesta forma, la llei del més fort, en contraposició a les sortides democràtiques que deurien imperar entre els països per a la solució dels seus conflictes.

Tensió al Mediterrani

Darrera els atemptats que hi ha hagut durant els últims mesos, ha estat freqüent que hi hagués alguna de les múltiples fraccions en la qual està escindida l'OAP, en especial l'autodenominada Al Fatah - Consell Revolucionari o Fatah Al Assiffa, liderada per Abu Nidal, a la qual dona suport logístic i econòmic el règim libi de Moammar el Gaddafi.

Els objectius de les accions terroristes s'han centrat en els països de la conca mediterrània com Itàlia, Grècia, Espanya i, fins i tot, Egipte; i si bé els interessos israelians en aquests llocs han estat els més vulnerables, en ocasions Abu Nidal ha atemptat contra l'OAP de Yasir Arafat, el qual acusa de traïdor, com va ser el cas de l'assassinat d'Issam Sartau, conseller moderat del líder palestí, a Portugal, la primavera de 1983.

Abu Nidal va ser un dels primers dissidents de la política d'Arafat, i el 1974 va abandonar definitivament l'organització després que aquesta l'ha gués

condemnat a mort per malversació de fons i abús de poder.

Des de llavors, Abu Nidal es constituï en l'home del qual només se sap que la seva ombra està al darrere de molts dels atemptats que es produeixen a Europa.

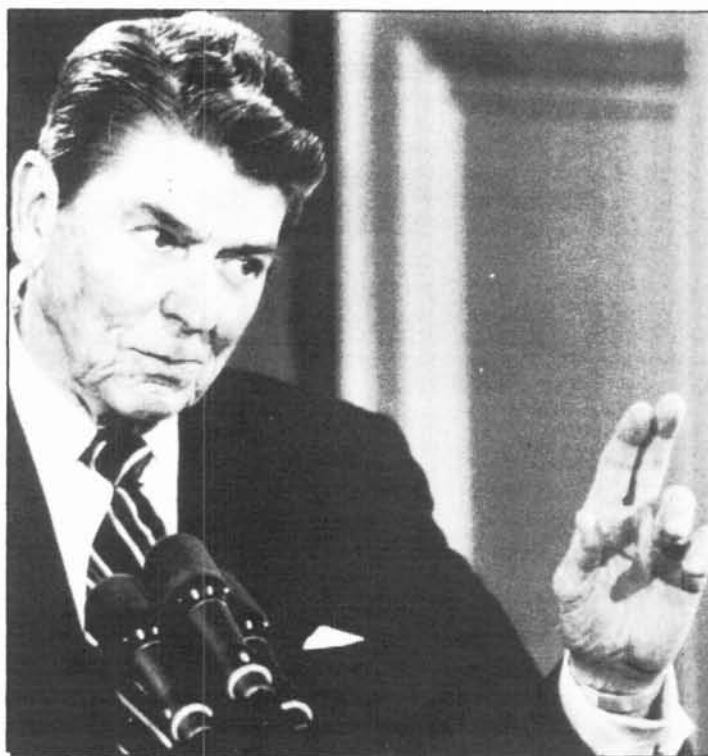
Cap diari no té fotografies seves recents. No concedeix entrevistes. Ni tan sols, segons ell, el coneixen els seus propis fills. Fins i tot es va anunciar la seva mort al 1984. Expulsat d'Iraq, on va mantenir la seva caserna general durant alguns anys, el seu acostament a Líbia ha estat progressiu si bé continua tenint bones relacions amb Síria, país en el quals'entrenaven els seus homes.

Amb els seus actes terroristes, Abu Nidal, ha estat el causant que la ten-

la preparació del reconeixement de l'estat jueu per la Unió Soviètica són fets que parlen per sí mateixos de la voluntat dels països àrabs per arribar a una convivència pacífica.

Per tant, no es pot obviar que els recents atemptats als aeroports de Roma i Viena (curiosament els dos països europeus que més suport donen a Arafat) serveixen per igual als extremistes palestins i israelians que lluiten per destruir completament al contrari.

Qui més perd en aquesta baralla és l'OAP, contra la política moderada de la qual lluiten les branques escindides de l'organització i a la que tant Israel com els Estats Units volen presentar com un grup terroristes amb els quals és absolutament impossible mantenir qualsevol tipus de diàleg.

sió al Mediterrani hagi pujat considerablement, tot posant en perill el pla de pau de l'Orient Mitjà i radicalitzant les postures de totes les parts implicades.

Així quan hom pregunta a qui pot beneficiar el terrorisme no podem deixar de banda l'especial situació política de la zona en la qual, els darrers mesos, s'han produït canvis substancials.

L'atansament dels règims de Síria i Jordània, després del viatge del rei Hussein a Damasc per entrevistar-se amb el que durant anys ha estat el principal enemic de la política moderada hachemí, Hafez el Asad. La pressió que tant Hosni Mubarak com Hussein de Jordània fan sobre Yasir Arafat per tal que aquest reconegui Israel i accepti les resolucions de l'ONU, i, finalment,

El paper de Líbia

En aquesta difícil situació, Líbia juga un paper determinant. Moammar el Gaddafi ha rebutjat en moltes ocasions la política de Yasir Arafat, i s'ha mostrat partidari dels grups extremistes, les accions dels quals són considerades pel coronel libi com «actes heroics de guerra». No és cap secret que en el seu país existeixen camps d'entrenament de terroristes, als quals dona suport econòmic i logístic. Se sap també que moltes vegades les valises diplomàtiques libies han estat el canal per introduir armes en els diferents països en els quals, poc després, es durien a terme atemptats. Aquest fet va portar el govern del Regne Unit a tancar relacions amb el país africà, i Es-

panya a expulsar del seu territori tres funcionaris de l'ambaixada líbia, que se suposava estaven implicats en la preparació d'un atemptat que es realitzaria el mateix dia que els de Roma i Viena.

Els atacs verbals que tant Washington com Tel Aviv han fet contra el govern de Trípoli, han estat contestats per Gaddafi amb l'amenaça de desencadenar una guerra global al Mediterrani, en el cas que els Estats Units o Israel decidissin, finalment, intervenir militarment en el seu territori. Aquesta provocació no és en absolut gratuïta, i Ronald Reagan ha hagut de rebaixar plantejaments a l'hora d'adoptar mesu-

res de represàlia contra Líbia.

Els interessos que els països de l'Europa Occidental tenen en aquell país africà, en especial Itàlia, Alemanya, França i la Gran Bretanya, que no només importen cru sinó que tenen gran quantitat de personal especialitzat en territori llibi, han fet que la CEE no secundés la proposta nord-americana del bloqueig econòmic al règim de Gaddafi, i es pronunciessin per una solució negociada del conflicte.

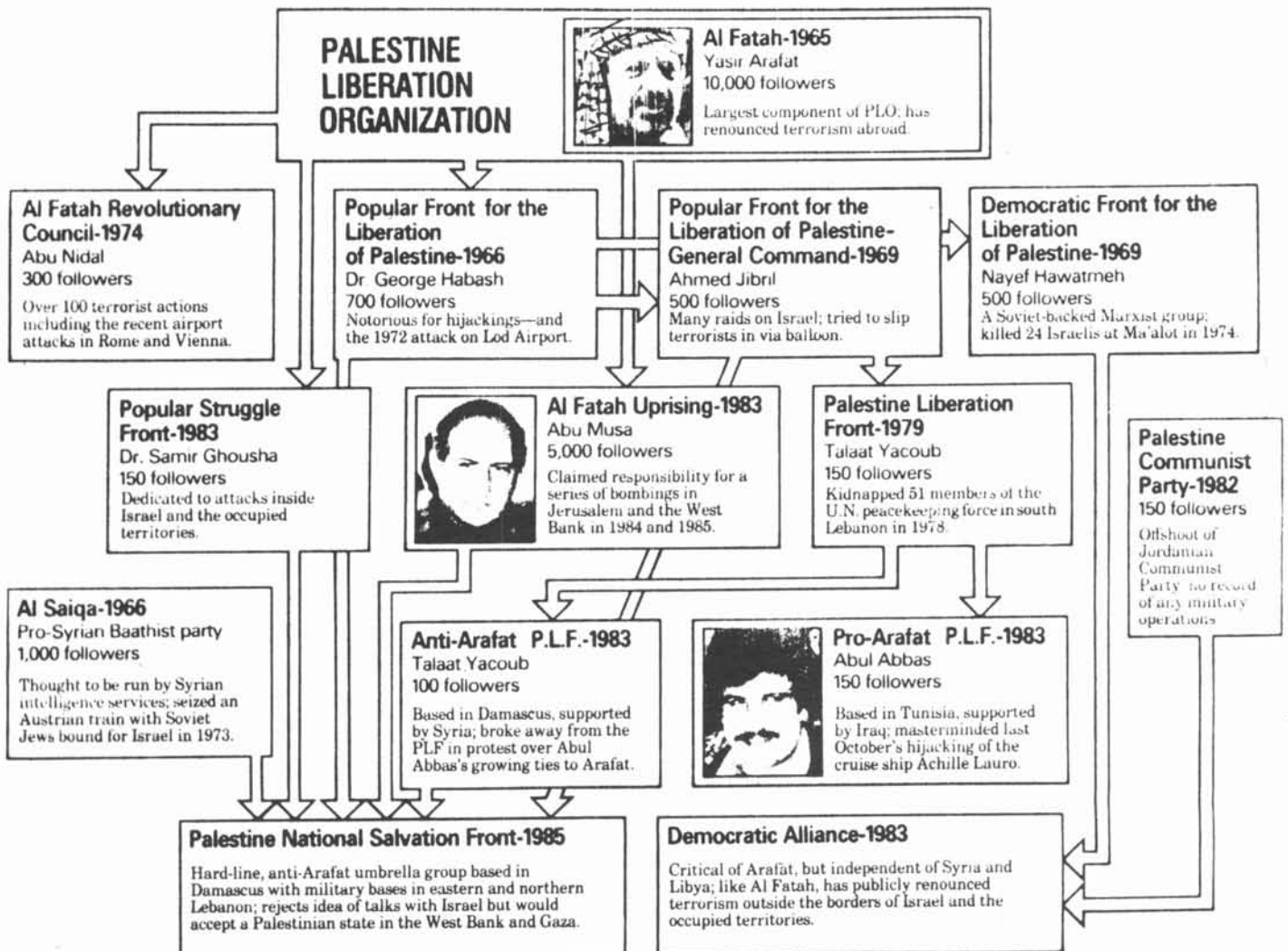
D'altra banda, la pressió realitzada per Reagan, fent sortir tots els nord-americans del país africà i congelant els fons que Líbia té en els bancs nord-americans i la concentració de la VI flo-

ta al Mediterrani Oriental, només ha servit perquè els països àrabs, fins i tot els que tenen problemes amb Líbia, donessin suport a aquesta en la recent conferència celebrada a Fez, tot formant una pinya contra el que podria ser un enemic comú.

La publicació, no desmentida, d'un pla dels serveis secrets dels Estats Units per desestabilitzar Líbia i desacreditar-la davant l'opinió pública internacional, fent servir el terrorisme si fos necessari, fa, encara, més difícil preveure quina serà la solució al conflicte. ■

Anna Dionis.

QUÍ ES QUÍ DINS DE L'OAP

PHOTOS (top to bottom): AFP; ACHTNER—SYGMA; AP

SCOTT McNEEL